

Թորգոմեան ազանց. չարաչար գանձ և տանջէ, ցուցանել զթագուցեալ ինչս իւրեանց: Իսկ նոքա աղաչեն, և զսրբոց պատկերս առաջի արկանեն, և աղաղակեն թէ քրիստոնեայ եմք. այլ նոքա ոչ ամոքեն. կեղեքեն, ասելով. եթէ և դուք ի տաճկաց անտի էք: Ուստի յանհնարինս այժմ ողբան յոյնք վասն իւրեանց կորստեան, ոչ միայն ի տաճկաց, այլ և ի հիւսիսային ազգէն. ոչք կանխաւ ամբարտաւանութեամբ տօն ուրախութեան կատարէին, վասն գալստեան հիւսիսայնոյն, այժմ ի սուգ վարակեալ ողբս յօրինեն և վայս անձանց կարգան: Զամենայն ստացուածս և զինչս յունաց զորս գտանէ աստ ի կղզիս՝ յափշտակէ յանխնայ:... Ունին ըմբռնեալ գերի կանայս հնդիկս և զտղայս, և վաճառեն ի հինգ դուռուչ: Զերկու և գերեք եպիսկոպոս յունաց արքորեալք ի կոստանդնուպօլսոյ կանխաւ ի մետիլինէ՝ յայն անցսն սպանանեն չարամահ հարաւային ազգ առ կատաղութեան սրտից իւրեանց: Յառնուլն զմետիլինէ, և ի գերեւն զաղխայս գտեալս անդ, գերէ և գերկուս ի հայոց որք էին ի միում ի շայխայիցն, և զամենայն զինչս նոցա յափշտակեալ և յաւարի առեալ, և մերկ և պատառատուն զգեստուք թողուն աստ ի միքօնօ, որք պատմեցին մեզ, եթէ խուռչունքն զօրէն անձրևոյ տեղային ի մեր նաւն, և մեք առ ահին յափսիթերս յերկիր անկեալ կայաք, և այնպէս ազատեցաք հազիւ ի պատուհասիցն դուռչունից: Պատմեցին մեզ երկու գերեալ հայքն զգործ պատերազմին միտիլինու, որ եղև. եթէ ընդ երեկս իբր ի 24 ժամու աւուրն՝ եկին վեց նաւք մեծամեծք ի հիւսիսայնոցն, և մտին ի ներքս ի նաւահանգիստն կոչեցեալ փօրեազ իլիմանի, որ է յետին կողմն միտիլինու. և անտի մինչ ի մէջ գիշերն անընդհատ արկանէին խուսպառայ ի մէջ քաղաքին, և յետ այնր դադարեցին մինչ ի լուսանալ առաւօտուն: Եւ ընդ առաւօտն վաղ քաջ եկն նաւ մի մօսկօվի ի բերան բուն նաւահանգստին մետիլինու. և անտի նշմարեաց և քըննեաց, որ ինչ անդ ի նաւահանգստին կայր, և դարձաւ ընդ կրունկն. և ահա յետ երկուց ժամուց տեսաւ բանակ նաւուց անհամար բազմութեան, որոյ չէր թիւ, որ իբրև գերամօս աղաւնեաց ձագախառն երամովին գայր, գալով գայր և մերձենայր, եկն եկաց պար առեալ հանդէպ քաղաքին ի բերան նաւահանգստին՝ չմտեալ ի ներքս: Իբր 15 նաւք մեծամեծք կրկին մեծութեամբ քան զմերն, և իբր 40 նաւք իբրև զմերն. և այլք մանր և խոշոր անթիւ. սոքա աստի. և նոքա, որք ի փօրեազ իլիմանին անտի ի քթթել ական հանին արտաքս զբազմութիւն մարդկան, և զթնդանօթս ի վերայ լեբանց հանդէպ բերդին. և միահամուռ ամենեքեան ձեռն ի գործ արարին ի գործ պատերազմին. հարաւայինք ի ներքուստ ի բերդէն, և սոքա արտաքուստ ի լեբանց և ի նաւուց: Սատկացաւ մարտ պատերազմին. և երկարեցաւ վախճան զործոյն. զի յերկուց կողմանց քաջ գտեալ. ոչ վաղվաղակի թիկունս դարձուցին միմեանց. բայց բազում աւերածք գործեցան ի տաճիկ քան ի մոսկով:

Ապա ի հասանիլ 20 ժամու աւուրն, լքաւ գերծաւ սիրտ տաճկին, զհայրենի սովորութիւնն բնիկ խնդրեաց ի ձեռն առնուլ. ուստի որ արտաքոյ բերդին էին, դարձուցին զթիկունս, և ի բերդ անդր արարին զանձինս ապաստան. թողին լքին զամենայն քաղաքն, միայն զանձինս ապրեցուցանել մարթասցին:

Եւ մի ի նաւուցն հիւսիսայնոյն դիմեաց ի ներքս ի նաւահանգիստն, եկն մերձեցաւ ի բերդն. և անդ հանդէպ բերդին անհոգս էարկ խարիսխ և նստաւ, ոչինչ զանգիտեալ ի թնդանօթից բերդին. և ինքն դադարեցաւ այլևս ի պատերազմելոյ: Եւ առաքեաց քանի մի ի զօրաց իւրոց արտաքս. երթալ և տնկել խաչանիչ դրոշմն մոսկովեան ի նորոգ շինեալ նաւն տաճկին. որք չև ևս էին ի շուրջեալք. որք էին երկու գառապէլայ, և մի չէքտիրի: Եւ ապա դադարեցաւ պատերազմն:

Ամենայն թօփեիք էին հիւսիսայինք. իսկ այլք ամենեքեան խովաթք, և ժողովածուք աստի, և անտի որք ի չունէ փախուցեալք: Ապա սփռեցան զօրքն հիւսիսայնոյն ի քաղաքամէջ անդր. և զոր գործեցին չարիս, ոչ գրիչք բաւեն նշանակել և ոչ թուղթք բովանդակել. քան զչուն քան զխոզ վատթարագոյն գտեալ. նանրացեալ ի խորհուրդս իւրեանց. ոչ ի ծեր խնայեալ և ոչ ի տղայ ևն.: Արկին ձեռս կապտել կողոպտել. ոչ ի տաճիկ, յոր չէին ձեռնհաս, այլ ի քրիստոնեայս, ի հայս և ի յոյնս ողորմելիս քան զհայս: Եւ ըստ վերագոյն գրելոցս, թէպէտ զանձինս քրիստոնեայս խոստովանէին սոքա,